

PATVIRTINTA
Valstybinės teismo psichiatrijos
tarnybos prie Sveikatos apsaugos
direktorius 2015-02-18 įsakymu
Nr. 12P-11 (2016-12-27 įsakymo
Nr. 12P-37 redakcija)

**VALSTYBINĖS TEISMO PSICHIATRIJOS TARNYBOS PRIE SVEIKATOS APSAUGOS
MINISTERIJOS KORUPCIJOS PREVENCIJOS
2015–2019 METŲ PROGRAMA**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Valstybinės teismo psichiatrijos tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VTPT) korupcijos prevencijos 2015-2019 metų programa (toliau - Programa) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programos patvirtinimo“, „Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2015-2019 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. V-1433 „Dėl šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2015-2019 metų programos patvirtinimo“ ir kitais teisės aktais.

Programa yra skirta užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevencijos ir kontrolės sistemą VTPT 2015-2019 metais.

2. Programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

3. Programa orientuota į korupcijos rizikos veiksnių mažinimą ir šalinimą, taip pat korupcijos rizikos veiksnių valdymą.

4. Programoje numatytais priemonėmis visuomenė skatinama reikšti nepakantumą korupcijai, aktyviai remti korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimą VTPT, todėl rengiamos korupcijos prevencijos priemonės planuojamos nuoseklios, visapusiškos ir ilgalaikės.

**II SKYRIUS
VTPT VEIKLOS ANALIZĖ ANTIKORUPCINIŲ POŽIŪRIŲ**

5. Korupcijos tarnyboje prielaidos:

5.1. socialinės (nepakankamas VTPT darbuotojų atlyginimas, teismo ekspertų trūkumas ir kt.);

5.2. visuomenės pilietiškumo stokos (visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumai ir prieštaravimai, piliečių pasyvumas antikorupcinei veiklai);

5.3. išorinių veiksnių (politinių struktūrų ir interesų grupių įtaka; pacientų pasyvumas antikorupcinei veiklai).

6. Nevykdant veiksmingos ir kryptingos korupcijos prevencijos politikos, korupcijos reiškiniai gali pažeisti visuomeninius santykius, dėl ko gali:

6.1. pablogėti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybė;

6.2. atsirasti socialinė įtampa, kuri mažina pasitikėjimą sveikatos apsaugos priežiūra ir politinį stabilumą;

6.3. sumažėti pacientų pasitikėjimas VTPT.

7. VTPT veikia antikorupcinius teisės aktus atitinkanti korupcijos prevencijos sistema – vykdomi teisės aktų reikalavimai, vyksta antikorupcinis švietimas ir informavimas, paskirtas darbuotojas atsakingas už korupcijos prevencijos ir kontrolės vykdymą.

8. Svarbiausios priemonės:

8.1. Įgyvendinant programą, kiekvienų metų III ketvirtyje VTPT nustato korupcijos pasireiškimo tikimybę VTPT Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nurodytose srityse. Tyrimo išvados siunčiamos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – SAM) Korupcijos prevencijos skyriui;

8.2. Programos įgyvendinimo laikotarpiu VTPT vadovybės ir ekspertinių padalinių vadovų pasitarime, darbuotojų susirinkime buvo kasmet pravedami mokymai korupcijos prevencijos klausimais, darbuotojai supažindinami su Teismo ekspertų profesinės etikos kodekso, Teismo ekspertizės įstatymo pakeitimo nuostatomis, kt. teisės aktų pakeitimais, diskutuojama kitais susijusiais su korupcijos prevencija klausimais;

8.3. VTPT naujai priimami darbuotojai instruktuojami korupcijos prevencijos tema;

8.4. TPT specialistai dalyvauja teisės aktų susijusių su VTPT veikla tobulinimo projektų rengime.

III SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

9. Programos tikslas – išaiškinti ir šalinti korupcijos VTPT prielaidas, užtikrinti skaidresnę ir veiksmingesnę VTPT bei jų darbuotojų veiklą.

10. Programos uždavinys – galimų korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planą, siekiant, kad visos lėšos, skiriamos VTPT, būtų naudojamos pagal paskirtį ir racionaliai kokybiškoms teikiamoms paslaugoms teikti, pacientų teisėms ir laisvėms užtikrinti, taip pat poveikis VTPT darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos.

11. Korupcijos prevencijos tikslui ir uždaviniui pasiekti numatoma:

11.1. vykdyti nuolatinę kryptingą korupcijos prevencijos politiką, užtikrinti veiksmingą numatytų ilgalaikės korupcijos prevencijos VTPT programos priemonių įgyvendinimą;

11.2. nustatyti veiklos sritis VTPT, kuriose galima korupcinė veika, bei sąlygas jai atsirasti ir plisti, teikti siūlymus dėl galiojančių teisės aktų tobulinimo;

11.3. įgyvendinti neišvengiamos atsakomybės už neteisėtus veiksmus principą;

11.4. teisinėmis, organizacinėmis, ekonominėmis ir socialinėmis priemonėmis užtikrinti tinkamą ir veiksmingą korupcijos prevencijos organizavimo, įgyvendinimo, priežiūros kontrolę;

11.5. skatinti nepakantumą korupcijos apraiškoms ir įtraukti į korupcijos prevenciją visuomenę;

11.6. programoje numatytas priemonės sieti su socialinių problemų sprendimu ir visuomenės apsauga nuo esamų ir atsirandančių korupcijos prielaidų VTPT, visokeriopai ginti visuotinai pripažįstamas paciento teises ir laisves, VTPT darbuotojų teises bei laisves ir nepažeisti nekaltumo prezumpcijos;

11.7. ugdyti antikorupcinę kultūrą VTPT ir jos padaliniuose.

12. Svarbiausi teisiniai organizaciniai galimų korupcijos apraiškų VTPT ir jos padaliniuose šalinimo būdai – tiksliai apibrėžti, koks VTPT darbuotojų elgesys prieštarauja teisės aktams ir laikomas korupcija (turi korupcijos požymių), sukurti efektyvų kontrolės ir reagavimo į korupcijos apraiškas mechanizmą, atsižvelgiant į praktiką nuolat tobulinti teisės aktus (šalinti spragas, kolizijas ir pan.), jų įgyvendinimo procedūras ir priemones.

13. Siekiant sėkmingai vykdyti Korupcijos prevencijos programos nuostatas VTPT tikslinga paskirti asmenį, kuriam pavedama vykdyti korupcijos prevenciją ir kontrolę.

14. Korupcijos prevencijos bendrosios priemonės (priemonių sritys) VTPT yra šios:

14.1. korupcijos rizikos analizė VTPT;

14.2. VTPT korupcijos prevencijos programos parengimas ir tikslinimas;

14.3. teisės aktuose įtvirtinto ar teisės aktų projektuose numatomo teisinio reguliavimo poveikio korupcijos mastui vertinimas (teisės aktų ar jų projektų antikorpucinis vertinimas);

14.4. informacijos apie asmenis, siekiančius eiti arba einančius pareigas atitinkamuose VTPT padaliniuose, pateikimas teisės aktų nustatyta tvarka;

14.5. visuomenės švietimas ir informavimas apie Korupcijos prevencijos VTPT programos įgyvendinimą, taip pat VTPT darbuotojų mokymas;

14.6. nustatytų korupcijos atvejų pavišimas.

15. Korupcijos rizikos analizę VTPT atlieka įstaigos vadovo įgaliotas asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę.

16. VTPT pagal nustatytas savo veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, parengia konkrečias priemones galimoms korupcijos apraiškoms valdyti ir paskiria asmenis, atsakingus už šių priemonių vykdymą.

17. VTPT veiksmų seka, nustatant korupcijos pasireiškimo tikimybę, išdėstyta programos priede Programos įgyvendinimo priemonių plane.

18. VTPT parengia ir nustatytais terminais pateikia SAM savo korupcijos prevencijos programą ir kitą informaciją korupcijos prevencijos klausimais.

19. Visuomenės švietimas ir informavimas apie Korupcijos prevencijos VTPT programos įgyvendinimą, sveikatos sistemos įstaigų darbuotojų mokymas:

19.1. Antikorpucinis švietimas turi būti organizuojama atsižvelgiant į šias nuostatas:

19.1.1. Antikorpucinis ugdymas turi būti neatskiriama švietimo dalis, siekiant puoselėti asmens dorovę, ugdyti pilietiškumą, asmens teisių ir pareigų visuomenei ir valstybei sampratą ir įgyvendinti korupcijos prevenciją. Šia linkme turi būti ugdomi VTPT darbuotojai, taip pat jie turi dalyvauti seminaruose, paskaitose ar kituose antikorpucinio švietimo renginiuose;

19.1.2. VTPT per visuomenės informavimo priemones ir kitais būdais turi teikti gyventojams (pacientams) žinias apie savo veiklą įgyvendinant Korupcijos prevencijos programą, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymą ir kitus antikorpucinius teisės aktus.

19.2. Siekiant, kad visuomenė gautų pakankamai informacijos apie korupcijos apraiškas, korupcinių teisės pažeidimų tyrimą bei apie savo teises ir galimybes pasipriešinti korupcijai bei įtraukti visuomenę į kovą su korupcija:

19.2.1. VTPT savo interneto svetainės nuolatiniuose puslapiuose, skirtuose korupcijos prevencijai, turi skelbti įstaigos Korupcijos prevencijos programą ir jos įgyvendinimo priemonių planą. Šiuose puslapiuose būtina skelbti apie įgyvendinamas antikorupcines priemones, numatyti galimybę interneto vartotojams pateikti savo komentarus, atsiliepimus, siūlymus, pranešimus ir kt.;

19.2.2. VTPT interneto svetainėje skelbti darbuotojų elgesio, susidūrus su korupcinėmis veikomis, taisyklių bei pranešimo tvarkos aprašus;

19.2.3. VTPT interneto svetainės įvadiniam puslapyje turi skelbti elektroninio pašto adresą bei telefono numerį, kuriuo asmenys galėtų anonimiškai pranešti apie darbuotojų galimus pažeidimus, susijusius su įstaigos veikla;

19.2.4. Informacija, kur turi kreiptis pacientas, susidūręs su korupcinio pobūdžio veika, turi būti skelbiama VTPT ir jos padalinių informacijos skelbimo vietose.

19.3. Organizuoti VTPT darbuotojų mokymą korupcijos prevencijos klausimais;

19.4. Priimtiems naujiems VTPT darbuotojams įvadinio mokymo metu rengti mokymus korupcijos prevencijos klausimais.

20. Nustatytų korupcijos atvejų paviešinimas:

20.1. VTPT iškart privalo paviešinti nustatytus korupcijos atvejus.

20.2. VTPT interneto svetainėje turi skelbti informaciją apie VTPT darbuotojui pareikštus įtarimus padarius korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką.

21. Programos rezultatyvumas nustatomas vadovaujantis kiekybės ir kokybės kriterijais:

21.1. įvykdytų ar neįvykdytų Programos įgyvendinimo priemonių skaičiumi;

21.2. Programos priemonių įgyvendinimui nustatytais terminais;

21.3. pateiktų rekomendacijų keisti teisės aktus ar jų projektus skaičiumi;

21.4. priimtų rekomendacijų keisti teisės aktus ar jų projektus skaičiumi;

21.5. anoniminių ir oficialių pranešimų apie galimas VTPT korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas skaičiumi;

21.6. ištirtų pažeidimų, susijusių su korupcija, skaičiumi;

21.7. antikorupcinio švietimo:

21.7.1. renginių, mokymų, seminarų ir kt. skaičiumi;

21.7.2. antikorupciniuose renginiuose dalyvavusių darbuotojų skaičiumi.

22. Kiekviena konkreti programos įgyvendinimo priemonių plano priemonė vertinama pagal programos įgyvendinimo priemonių plane nustatytus vertinimo kriterijus.

IV SKYRIUS

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, FINANSAVIMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS, ATSKAITOMYBĖ, KONTROLĖ, KEITIMAS, PAPILDYMAS IR ATNAUJINIMAS

23. Programos uždaviniams įgyvendinti sudaromas programos priemonių įgyvendinimo planas, kuris nustato priemones, tikslus, jų vykdymo terminus bei vykdytojus.

24. Korupcijos prevencijos VTPT programos įgyvendinimo priemonių planas yra neatskiriama šios programos dalis. Jis tvirtinamas ir atnaujinamas VTPT direktoriaus įsakymu atsižvelgiant į galimas ar nustatytas korupcijos pasireiškimo sveikatos sistemoje sritis ir šios programos įgyvendinimą.

25. Už VTPT Programoje numatytų priemonių įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako VTPT direktorius.

26. Už konkrečių Programos įgyvendinimo priemonių įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako programos įgyvendinimo priemonių plane nurodyti VTPT darbuotojai.

27. Siekiant nuosekliai vertinti pasiektą pažangą, nustatyti kliūtis ir problemas, kylančias įgyvendinant Programą, VTPT privalo reguliariai vykdyti jai numatytų (priskirtų) Programos priemonių įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą.

28. VTPT, atsižvelgdama į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos Programos priemonių įgyvendinimui, teikia SAM motyvuotus pasiūlymus dėl įgyvendinamų Programos priemonių koregavimo ar pakeitimo efektyvesnėmis ar racionalesnėmis, detalizuodama jų tikslus, vykdymo procesą ir vertinimo kriterijus.

29. VTPT periodiškai, du kartus per metus, pasibaigus II ir IV ketvirčiui, ne vėliau kaip iki kito ketvirčio pirmo mėnesio 10 dienos, pateikia SAM Korupcijos prevencijos skyriui ataskaitą apie Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių įgyvendinimą.

30. Visi suinteresuoti juridiniai ir fiziniai asmenys gali teikti pasiūlymus VTPT dėl Programos pakeitimo ar papildymo.

31. Programoje nurodytų priemonių vykdymą koordinuoja ir kontroliuoja direktoriaus pavaduotojas personalui ir administracinei veiklai, atsakingas už už korupcijos prevencijos ir kontrolės VTPT vykdymą.

32. Programos veiksmingumo stebėseną atlieka VTPT direktorė, VTPT direktoriaus pavaduotojas personalui ir administracinei veiklai ir VTPT struktūrinių padalinių vadovai.

33. Programa vykdoma iš VTPT biudžeto asignavimų ir kitų finansavimo šaltinių.

34. Už šios Programos įgyvendinimą atsakingi asmenys, nesilaikantys šioje Programoje nustatytų reikalavimų, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

35. Atsižvelgiant į antikorpinių teisės aktų pakeitimus, kompetentingų institucijų išvadas ir rekomendacijas, programa gali būti keičiama SAM Korupcijos prevencijos skyriaus ar VTPT direktoriaus nurodymu.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36. Ši Programa kartu su jos įgyvendinimo priemonių planu viešai paskelbiama VTPT internetinėje svetainėje.

37. Programa įsigalioja kitą dieną po jos patvirtinimo VTPT direktoriaus įsakymu.
